

॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ वायुवयोः ॥ १५ ॥ नौआवयोः ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥
 गतिमिष्टान्तपोज्ञानं मेधांच परमांगतः ॥ सत्पुत्रेण त्वया पुत्रनित्यं काले सुपूजितौ ॥ १ ॥ न तेन्यद्वैतं किंचिद्वैतेष्वपि वर्तते ॥ प्रयतत्वा द्विजातीनां दमेनासि सम-
 न्वितः ॥ १० ॥ पितुः पिता महाये च तथैव प्रपिता महाः ॥ प्रीतास्ते सततं पुत्रदमेनावांच पूजया ॥ ११ ॥ मनसा कर्मणा वाचा शुश्रूषा नैव हीयते ॥ न चान्याहितथा बु-
 द्धिर्दृश्यते सांप्रतंतव ॥ १२ ॥ जामदग्न्येन रामेण यथा वृद्धौ सुपूजितौ ॥ तथा त्वया कृतं सर्वतद्विशिष्टं च पुत्रक ॥ १३ ॥ ततस्तं ब्राह्मणं ताभ्यां धर्मव्याधो न्यवेदयत् ॥
 तौ स्वागतेन तं विप्रमर्चयामास तुस्तदा ॥ १४ ॥ प्रतिपूज्य च तां पूजां द्विजः प्रच्छता बुभौ ॥ स पुत्राभ्यां स भृत्याभ्यां कच्चिद्वां कुशलं गृहे ॥ १५ ॥ अनामयं च वां-
 कच्चित्सदैव ह शरीरयोः ॥ १५ ॥ वृद्धा वूचतुः कुशलं नौ गृहे विप्रभृत्यवर्गे च सर्वशः ॥ कच्चित्त्वमप्यविघ्नेन संप्राप्तो भगवन्निति ॥ १६ ॥ मार्कण्डेय उवाच-
 बाढमित्येव तौ विप्रः प्रत्युवाच मुदान्वितः ॥ धर्मव्याधो निरीक्ष्य ततस्तं वाक्यमब्रवीत् ॥ १७ ॥ व्याध उवाच पिता माता च भगवन्नेतौ महैव तं परं ॥ यद्वैव-
 तेभ्यः कर्तव्यं तदेताभ्यां करोम्यहं ॥ १८ ॥ त्रयस्त्रिंशद्यथा देवाः सर्वे शक्रपुरोगमाः ॥ संपूज्याः सर्वलोकस्य तथा वृद्धा विमौ मम ॥ २० ॥ उपाहारानाहरंतो देवतानां-
 यथा द्विजाः ॥ कुर्वन्ति तद्देताभ्यां करोम्यहमंतद्रितः ॥ २१ ॥ एतौ मे परमं ब्रह्मन् पिता माता च दैवतं ॥ एतौ पुष्पैः फलैरन्नैस्तोषयामि सदा द्विज ॥ २२ ॥ एतावेवाग्र-
 यो मत्स्यं यान्वदन्ति मनीषिणः ॥ यज्ञावेदाश्च चत्वारः सर्वमेतौ मम द्विज ॥ २३ ॥ एतदर्थं मम प्राणाभार्या पुत्रः सुहज्जनः ॥ स पुत्रदारः शुश्रूषां नित्यमेव करोम्यहं-
 ॥ २४ ॥ स्वयंच स्रापयाम्येतौ तथा पादौ प्रधावये ॥ आहारं च प्रयच्छामि स्वयंच द्विजसत्तम ॥ २५ ॥ अनुकूलं तथा वच्मि विप्रियं परिवर्जये ॥ अधर्मेणापि संयु-
 क्तं प्रियमाभ्यां करोम्यहं ॥ २६ ॥ धर्ममेवं गुरुं ज्ञात्वा करोमि द्विजसत्तम ॥ अतंद्रितः सदा विप्रशुश्रूषां वै करोम्यहं ॥ २७ ॥ पंचैव गुरवो ब्रह्मन् पुरुषस्य बुभूषतः ॥ पि-
 ता माता भिरात्मा च गुरुश्च द्विजसत्तम ॥ २८ ॥ एतेषु यस्तु वर्तते स मयि गोवद्विजोत्तम ॥ भवेयुरग्नयस्तस्य परिचीर्णास्तु नित्यशः ॥ गार्हस्थ्ये वर्त्तमानस्य एष धर्मः स-
 नातनः ॥ २९ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि मार्कण्डेयसमाख्या पर्वणि द्विजव्याधसंवादे चतुर्दशाधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २१४ ॥ ॥ ७३ ॥
 मार्कण्डेय उवाच गुरुनिवेद्य विप्राय तौ माता पितरा बुभौ ॥ पुनरेव स धर्मात्मा व्याधो ब्राह्मणमब्रवीत् ॥ १ ॥

इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये चतुर्दशाधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २१४ ॥

॥ ७३ ॥

॥ ७३ ॥

गुरुइति ॥ १ ॥